

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vetere Clerico, Monacho, Clerico-Monacho, Libri Tres

Primus veterem habitum: Secundus conuictum ac disciplinam: Tertius honores ac priuilegia describit

De Clerici, Monachi Vetere Institvto. Liber Primvs - Distinctus in tres Partes. In quibus, praeter veterem eorum habitu[m], multa quoque inserta de veste veterum laicorum. Breuiterq[ue] explicata singulorum origo, & antiquitas.

Landmeter, Laurentius

Lovanii, 1626

Cap. XV. Varia descripta calceamenta, ac calceamentorum vanitates: quid Crotalum, Crotalia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11007

ET MONACHORVM HABITV 69
ratores ordinis canonici, Sancti Augustini
discipuli & æmulatores fuerunt.

Descendo ad Clericorum calceamenta.

C A P V T X V.

*Varia descripta calceamenta, ac calceamen-
torum vanitates, quid Crotalum, Cro-
talia.*

AC pro dicendorum intellectu præ-
mitto, veteribus fuisse diuersi gene-
ris calceamenta. Ac quædam eorum à
colore nomen sortiebantur; hinc calcei
puri, mullei, galbei, ederacini: Quædam
erant depressiora, vt Socci: quædam ele-
uatiore & subere suffulta, vt Cothurni:
quædam totum pedem vsque ad medium
crus tegebant (veteres enim vt ex Festo
plerique notarunt, calceis tibiatis induc-
bantur) vt communiores calcei, perones,
caligæ. Significarunt enim illæ frequen-
tius veteribus calceamenti genus, ac qui-
dem crassius, quodque valeret contra hu-
mectiones ac cænum. Vnde à militibus

I 3

vsitatum

70 DE VETERE CLERICORVM
 vſitatum, ac ab eâ nomen inditum Caio
 Germanici filio. *Caligula cognomen* (inquit
 Sueton.) *caſtrenſi ioco traxit, quia manipu-*
lario habitu inter milites educabatur. Et
 Sextus Aurelius, *Quia in exercitu natus*
fuerat, cognomen calceamenti militaris ſor-
titus eſt. Quædam ſolas plantas tegebant
 vt Sādalia, Crepidæ, Gallicæ, ac generatim
 Soleæ. Ita apud Agellium *soleatos dixit Ca-*
ſtritus, qui gallicas haberent. Et ſcitè profe-
 cto atque incorruptè *Caſtritus locutus eſt,*
 (inquit Agell.) *Omnia enim fermè id genus,*
quibus plantarum calces tantum infimè te-
guntur, cætera propè nuda, & teretibus ha-
benis iuncta ſunt, ſoleas veteres dixerunt.

Noſt.
 Att. l. 12
 cap. 21.

Targu.
 Gen. 14.
 Iſaie 17.
 Cant. 7.

AA. 12.

De Sandalijs tamen noto. Ijs quoque ſi-
 gnificatos cōmunes calceos. In ea ſignifi-
 catione frequentius hoc vocabulo vtitur
 Chaldaicum Targum, prout in ſuo Thiſ-
 bi monet Elias, additque inde Rabbinum
 quendam nominatum Haſſendalar, id eſt
 calceolariū. In eum quoq; ſenſum videtur
 interpreſ noster in Aētis vertiſſe. *Calcea te*
caligas tuas. In Græco eſt, *Sandalia tua.*

Fuerunt

Fuerunt quoque calceamentis sui ornatus. Ac primùm à colore. Inde veterum Imperatorum calcei coccinei, cæterorum virorum albi. Et quia plures à veteri more muliebriter abierant, Aurelianus Imperator apud Vopiscum, *calceos mulleos, cereos, galbeos* (ita lego ex Lipsij correctione. non, albos) *ederacinos, viris abstulit mulieribus reliquit*. Nobiliores Romæ ex Numæ instituto in calceis lunulas, notam centenarij numeri, quia eo tempore Patricij Senatores centum numero erant, gestarunt: ac temporibus Constantini magni, Senatores Candidalintea: vt infra visuri, quando de Romanorum Clericorum compagis.

In calceorum ornatu exorbitarunt non tantum Gentilium, sed etiam Hebræorum mulieres. Hinc grauis illa contra eas Isaia comminatio. *Pro eo quod* ^{cap. 3.} *elevatae sunt filia Sion, ibant & plaudebant, & pedibus suis composito gradu incedebant; auferet Dominus ornamentum calceamentorum*. Vbi obseruant. Interpretes
 varias

varias calceorum notatas fuisse vanitates. In eo enim quod *elevata* dicuntur, significatum, cothurnatas siue calceis subere subleuatis incessisse, quo longiores ac specie angustiore apparerent. Factitatum idem Romæ ostendit Satyricus, quando ridens puellam pumilam scripsit,

breviorque videtur

Virgine pigmæiâ, nullis adiuta cothurnis.

In eo verò quod *ibant* & *plaudabant*, notata existimant, calceamenta crepitantia. Eò enim venisse luxum muliebre ut calceis suis crepitacula adnecterēt, scripsit Plinius.

l. 9. c. 35.
vide
quoque
Cicronē
in Pison.
de Gabi-
nio.

Addens, in eum finem, mulieres passim soluisse, *non tantum crepidarum obstragulis, sed totis socculis margaritas* addere, ut nimirum earum collisu pulsus & sonitum excitarent: *Quod* (inquit) *cum fecere, Crotalia appellant, ceu sono quoque gaudeant & collisu ipso margaritarum.* Crotalum enim pulsus significare ac quidem numerosum, aut instrumentum musicum, indicat illud Virgilij,

in Copa.

*Copa Syrisca caput Graiâ redimita mitellâ,
Crispum*

Crispum sub crotalo docta mouere latus.

Denique gradum compositum, indicia adfectus libidinosi habuisse indicauit Clemens Alexand. ac ex eo aduertit Sanchez. nimirum Calceis acutos clauos infigebāt, Sanchez in c. 3. isaie. tali compositione, numero, & ordine; vt terræ aut solo infixi amatorium aliquid signarent. *Quin etiam* (inquit Clemens) Pedag. l. 2. c. 11. circumcirca clauos infigere soleis æquum cencensent: multas autem eis amatorias salutationes imprimunt, vt vel per terram numerosè incedentes (en gradum compositum) meretricios spiritus in incessu insculpant. Hæc præmisisse sufficiat.

CAPVT XVI.

Christus calceatus incessit, aut saltem Sandalijs usus. Satis fit rationibus contra adlatis. quid Gallicæ.

REdeò ad Clericos. & quæro, An veteres eorum calceati? Facilis fuerit responsio, si Christus probetur calceatus. Quod ego de eo existimo: aut saltem

K quan-